

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 2394
Podgorica, 18.12.2018.godine

ANALIZA PROGRAMSKE STRUKTURE KOMERCIJALNIH RADIO EMITERA

Zakonski okvir

Članom 56 Zakona o elektronskim medijima¹ propisano je da programska osnova opšteg radijskog programa sadrži programsku šemu kojom se određuje: vrsta programa, odnosno njihovo razvrstavanje u pojedine grupe, predviđeni kvantitativni odnos između pojedinih grupa sadržaja, predviđeni maksimalni opseg oglasnih sadržaja, predviđeni obim sopstvenih audiovizuelnih djela, vrijeme emitovanja.

Saglasno članu 100 Zakona o elektronskim medijima, obim i struktura programskih sadržaja podnosilaca prijava na konkurs za raspodjelu radio-difuznih frekvencija predstavlja jedan od kriterijuma za odlučivanje po javnom konkursu.

Članom 58 Zakona o elektronskim medijima propisano je da je emiter dužan da, u pisanoj formi, o svim značajnijim planiranim promjenama strukture radijskog ili televizijskog programa koje emituje zatraži saglasnost Agencije. Značajnija promjena strukture programa, u smislu ove odredbe, je svaka promjena koja predstavlja izmjenu veću od 10% strukture programa na osnovu koje je dobijeno odobrenje za emitovanje. Zakon je takođe propisao da Agencija može emiteru uskratiti saglasnost za promjenu strukture programa ukoliko utvrdi da bi u području koje se pokriva određenim radijskim ili televizijskim programom došlo do nedostatka određene vrste programskih sadržaja za koje je emiter dobio odobrenje za emitovanje.

Poglavljem 2 „Struktura programa i druge programske obaveze“ iz Odobrenja za emitovanje, propisano je da su emiteri dužni da se pridržavaju programske šeme odnosno strukture programa koja je dostavljena prilikom izdavanja odobrenja i da u pisanoj formi obavijeste Agenciju o nastalim promjenama, a o svim značajnijim planiranim promjenama strukture programa zatraže saglasnost Savjeta Agencije za elektronske medije.

Članom 59 Zakona o elektronskim medijima propisano je da je emiter dužan da dnevno emituje najmanje 12 sati programa i da najmanje 10% ukupnog nedjeljnog programa posveti objavljivanju vijesti i informacija iz zone pokrivanja. Takođe, emiter je dužan da dnevno emituje informativni program u trajanju od najmanje 30 minuta u okviru kojeg najmanje jednu informativnu emisiju u trajanju od najmanje 20 minuta.

Metodološki okvir

Tokom perioda novembar - decembar 2018. godine, na osnovu programskih osnova, koje su sastavni dio izdatih odobrenja za emitovanje, prikupljeni su podaci koji se odnose na vrstu programa, trajanje i kratak opis sadržaja emisija, predviđeni kvantitativni odnos između pojedinih grupa sadržaja,

¹ "Sl. list CG", br. 046/10, 040/11, 053/11, 006/13, 055/16

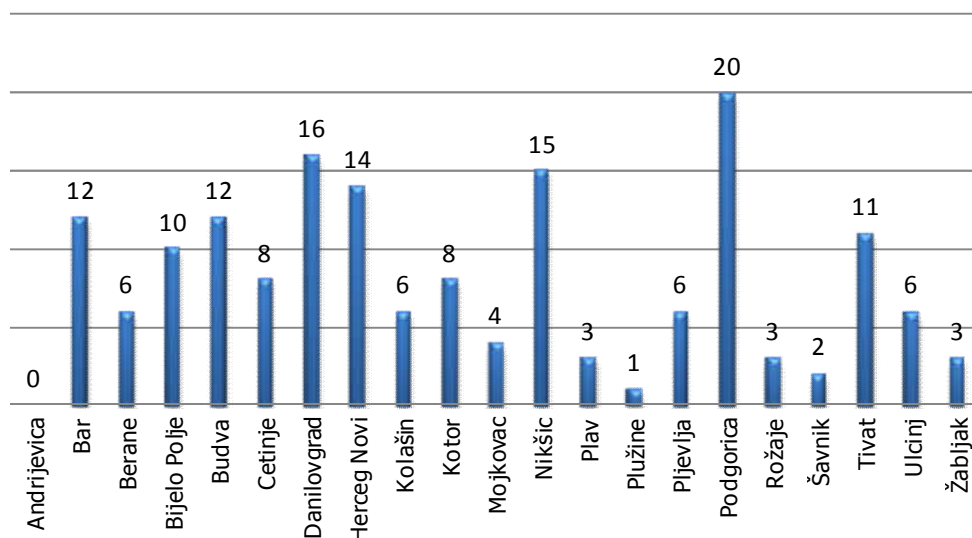
podatke o ukupnom učešću sopstvene produkcije, kupljenog, odnosno reemitovanog programa, **te su na osnovu njihove kvantitativne obrade izvedeni rezultati koji se daju u nastavku teksta**².

Programska osnova predstavlja pregled koji sadrži glavne elemente programske osnove u skladu sa članom 56 Zakona o elektronskim medijima.

Prilikom identifikacije programskih sadržaja, primjenjiju se odredbe Pravilnika o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom ("Sl. list Crne Gore", br. 11/12), kako sa aspekta određivanja produkcijskog izvora sadržaja (sopstvena produkcija, sadržaji proizvedeni po licenci i otkupljenom formatu, ili sadržaji proizvedene kroz bilateralnu ili multilateralnu koprodukciju), tako i sa aspekta određivanja vrste programskog sadržaja (informativni, zabavni, kulturno-umjetnički, itd.).

Polazni podaci

Odobrenje za emitovanje radio programa putem radio-difuznih frekvencija posjeduje 35 emitera. Od ukupnog broja, 24 su stanice sa lokalnim pokrivanjem (od čega čak 12 stanica koje pokrivaju područje samo jedne opštine), 7 regionalnih i 4 emitera sa nacionalnim pokrivanjem.

Grafik 1: Broj emitera koji pokrivaju područje određene opštine

Radijski emiteri pokazuju različit interes za pokrivanje područja pojedinih opština, te je na primjer opština Podgorica pokrivena signalom 20 komercijalnih radio emitera, dok je opštinu Andrijevica ne pokriva svojim signalom ni jedna komercijalna radio stanica.

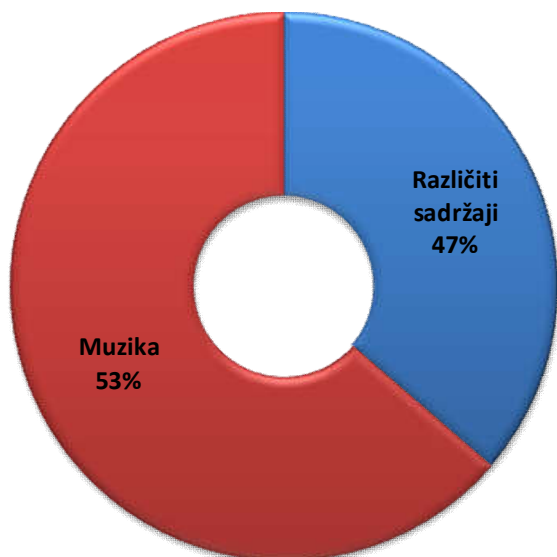
Programska struktura

Svih 35 radijskih emitera emituju program 24 časa dnevno, što na sedmičnom nivou predstavlja 10.080 minuta radijskog programa po emiteru.

Saglasno članu 55 Zakona o elektronskim medijima emiteri su dužni da objavljuju radio programe na crnogorskom jeziku ili na drugom jeziku u službenoj upotrebi. Upotreba crnogorskog jezika nije obavezna u programima namijenjenim pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Devetnaest radijskih emitera emituje program na crnogorskom jeziku, trinaest emitera program emituje na jezicima u službenoj upotrebi (od čega dva emitera na srpskom i jedan na hrvatskom jeziku). Tri emitera, saglasno izdatim odobrenjima, program emituju dvojezično (dva na crnogorskom i albanskom, jedan na crnogorskom i romskom jeziku).

² Metodološka napomena: Rezultati analize predstavljaju podatke dobijene na osnovu programskih osnova i nijesu upoređeni sa minutažom realizovanog sadržaja.

Grafik 2: Struktura programa komercijalne radijske stanice (prosjeak, sedmično)

Prosječna radijska stanica, na sedmičnom nivou emituje program koji sadrži 53% muzike i 47% sadržaja različite vrste (po kategoriji, žanru ili produkcijskom izvoru).

Navedeno znači da prosječna radijska stanica emituje 4.715 minuta sedmično (oko 78 sati), odnosno 674 minuta dnevno (oko 11 sati) različitih sadržaja, dok ostatak emitovanog vremena predstavlja muzika.

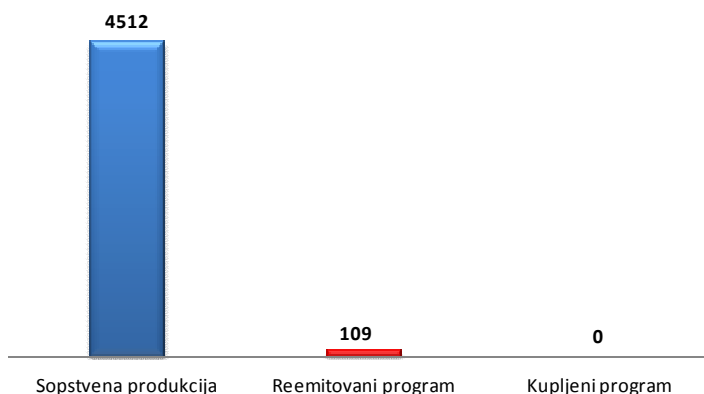
Sopstvenom produkcijom smatraju se informativne, kulturno-umjetničke, muzičke, sportske i druge emisije, kao i drugi izvorno proizvedeni programski sadržaji čiji je proizvođač emiter ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun³. Sopstvena produkcija radijskih emitera podrazumijeva programske sadržaje u kojem izvorni audio materijal, ili autorski dio, čini više od 20 odsto.

Od emitovanih 4.715 minuta različitih nemuzičkih sadržaja sedmično, 96% predstavlja

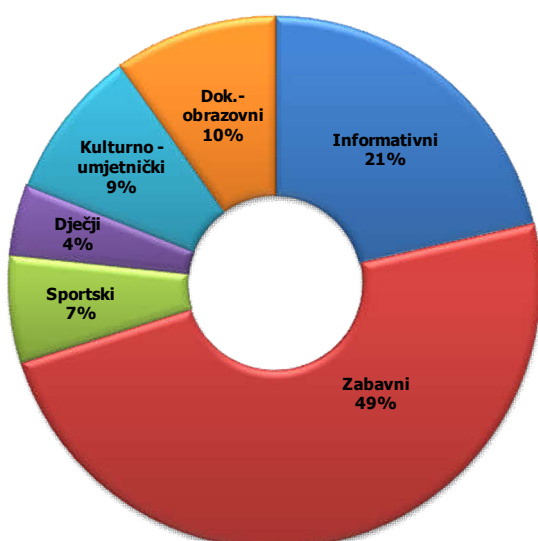
sopstvena produkcija, dok 4 procenta predstavlja reemitovani program. Radijske stanice nemaju kupljenih sadržaja.

Posmatrano po vrsti emitovanog nemuzičkog sadržaja zastupljenog u cjelodnevnom programu, dominiraju zabavne emisije i informativni sadržaji, dok je najmanje sadržaja namijenjenih djeci.

Informativni program uglavnom čine kratke emisije (do 10 minuta) sa vijestima iz zemlje i svijeta, sadržajno i formalno odvojene od ostalog programa i prepoznatljive kao „klasičan“ informativni program. Količinu ove vrste programa (21% u prosjeku na sedmičnom nivou) uvećavaju emisije kolažnog tipa koje predstavljaju mješavinu informativnog sadržaja (dominantno servisnih i drugih informacija) i muzike.

Grafik 3: Struktura produkcije (prosjeak, sedmično)

Grafik 4: Struktura po vrsti programskog sadržaja (prosjeak, sedmično)

Zabavni program većinom karakterišu kontakt programi, kolažne emisije sa vijestima iz svijeta zabave i top liste.

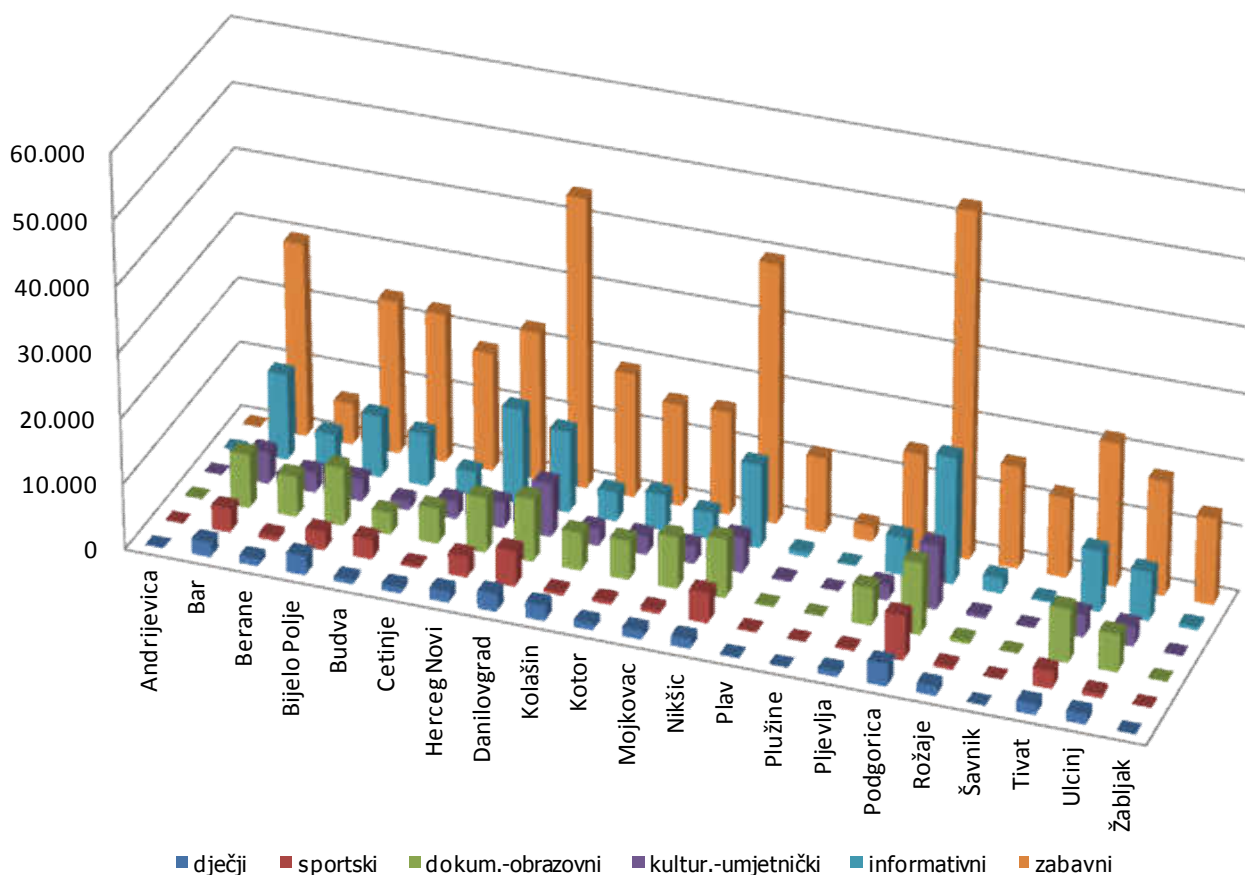
Osam radijskih emitera nema emisije kulturno-umjetničkog karaktera. Navedenu kategoriju dominantno predstavljaju emisije sa priložima o aktuelnim kulturnim dešavanjima, intervjuima ili monološke forme kojima se obrađuju teme iz oblasti kulture.

Dokumentarno-obrazovni program karakterišu emisije sa dominantnijom obrazovnom komponentom, na temu ekologije, turizma, poljoprivrede i sl.

Veliki broj radijskih emitera nema emisije sportskog sadržaja niti emisije namijenjene djeci.

³ Pravilnik o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom ("Sl. list CG", br. 011/12)

Imajući u vidu da postoji značajna razlika u broju radijskih stanica koje se mogu čuti na teritoriji neke opštine i stavljajući u korelaciju te podatke sa podacima o strukturi i količini programa koji trenutno emituje 35 radijskih stanica, dolazimo do podataka o dostupnosti pojedinih sadržaja slušaocima u opštinama pojedinačno.

Grafik 5: Minutaža (sedmično) programa po vrsti dostupna na području opštine

Podaci pokazuju značajne razlike među opštinama i ukazuju na trend koncentracije radijskih emitera u većim opštinama, i sa druge strane nedostatak ponude radijskih sadržaja u manjim opštinama.

Sektor za monitoring
Sunčica Bakić